

Gündelik olanın büyüsü

Ceren Oykut, el işçiliği kadar göz işçiliğinin de öne çıktığı yeni sergisi “Hayal Meyal”de defalarca yıkılıp yeniden kurulmuş, şiddet ve otoriteyle beraber yaşamaya alışık şehrin gündelik halini anlatıyor; tüm sakinleriyle birlikte. İroni ve dram yüklü çizgileriyle...

● “...Hayal meyal akıp giden zaman boyunca asla kurulamayacak bir kenti ve kopamayan kıyameti desenledi,” deniyor, serginizle ilgili metinde. İstanbul bir mahşer provası olarak hangi tarafa daha yakın?

İstanbul’u zemin olarak Troya’ya benzetiyorum. Altında çok fazla katman var. Salınıp duran milyonların içinde birden tarihe karışmak, Amerikan ‘looser’lığına pek benzemiyor; enkaz oluyorsunuz. Ve anında üstünüze bir katman daha ekleniyor. Evliya’nın anlattığı efsanede kehanet belli zaten, ne kadar uğraşsan boşuna, illa ki yine yıkılacak, yine yapılacak, yani buradan benim okuduğum, bu mahşer ortamı, doğası gereği böyle sürgit devam edecek. Bu şehir kimsese ait değil. Sahipsiz bir vicdani ortam var, ciddi ve derinlere inen eleştirel bir ortam yok, hayat hep iki tarafa da eşit uzaklıkta, hareketli görünse de özünde durağan, arafta salınıp duruyor.

● İşlerinizdeki figüratif seviyede, insanın acıklı güldürüsü hep ön planda. Yapıtlarınızın heykele evrilmesinin nedeni nedir?

Evet bu bir sahne gerçekten, heykellerde biraz yapmacıklı bir yan da var. Maske-

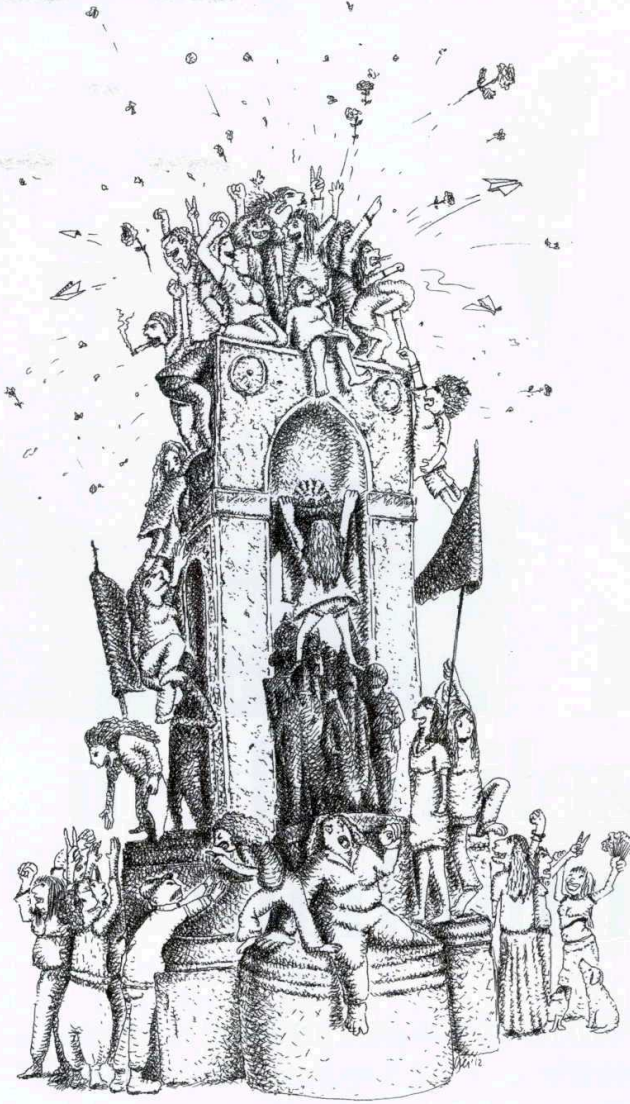
Ceren Oykut

leri, kostümleri andırıyorlar. İnandırıcı olmaya çalışıyorlar, bu da hallerini acıklı yapıyor. Mizah başrolde olsun istiyorum ama hep dramayla kavruluyor. Aslında bunlara 'heykel' demeye dilim varmıyor. Polyester çamuru ile ortaya çıkan bu işlere 'modelleme' demek isteyebilirim. Bunlar da tıpkı ilk çizimlerim gibi eskizleri andırıyor. Beraber güçlü duruyorlar, tekil halleriyle zayıflıyor olsalar da, ifade yükledikleri için iletişim kurabiliyorlar. Yıllar içinde çizimlerimde oluşan bir ortam vardı, şehirde var olan mekanlara göndermeler yapmış olsalar bile, her zaman kurgu bir ortamdı bu. Son çıkan üç boyutlu karakterler, şehirdeki yaşam izlerini bize miras bırakmış olan insanları, bugün evleri olmayanları, kovulmuşları sahnelemek üzere rol yapmaları için parayla tutulmuş, mahşer provası esnasında sağa sola yerleştirilen figüranlar gibi.

● **Gündelik keyfi veya şiddeti detaylarla belgeleyen görsel biçim zenginliğiniz, beyaz üzerindeki siyah izi, mürekkebi bir ses gibi kullanmanıza yol açıyor. Bu sesin yüksekliği, nazikliği, terbiyesi, hoşgörüsü ve kalitesini belirlemenizde seçtiğiniz konuların etkisi çok mu büyük?**

Konu olarak bazı sıradan anlık halleri seçtiğim için evet, ses, zaman, akış gibi unsurlar da devreye girdi sanki. Ayrıca bugünlerin gündelik düşük kalite görsel kayıt alışkanlığı da kafamı kurcalıyordu. Bu söz konusu 'an'ı nasıl bir karakterin yaşadığı ile ilgili kısacık bir sinematografik hikayeye eğilmeyi denedim. Her gün tekrarlanabilen tipik ve sıradan bir an, her şeyiyle tasvir edebileceğimiz bir şeydir. Hızla geçip gidişin izini taşıyan anlık detayları, hareketi ve duyguyu istiyordum. Fırça ve siyah mürekkep beni bu konulara cesaret etmeye yöneltti. Sert kalemim sınırlı çizgileri ve denetim ihtiyacı sıkıntı yaratıyordu.

● **"Hayal Meyal" derken, yaşamın**

"Anıt", kağıt üzerine mürekkep, 2012.

uçuculuğu ve bizdeki hafızasızlık ile indirgemeciliğin de altını eleştirel olarak çizdiğinizi düşünebilir miyiz?

Evet biraz 'geveze' işler bunlar; gündem sıkışık, olan bitenlerin üzerimde etkisi üretme biçimime, seçtiğim konulara yansıyor. Her gün bir katliam, faili meçhul, suikast vs yıldönümü. Çoğunluk nasıl bir durumda olduğumuzu yok saymaya eğilimliyken, her defasında hatırlayan, düşünen, yüzleşen, tartışan insanlar da var. Bu kadar çok şeyi unutmak isteyen, yok sayan bir çoğunluk da var ve onların içinde yaşarken kendime bakışım değişkenlikler gösteriyor, kendimi önemsemek istemiyorum. Bu isteksizlik yoğunlaşmamı ve yaptığım şeye inanmamı engellemiyor. Tam tersi, hikayeler, imgeler ve kavramlarla olan ilişkimi berraklaştırıyor. Sergi ismi için uzun zaman düşündüm. Aklıma gelen, bu olsun diye düşündüğüm birçok başlık sonradan belirleyici, daraltıcı geldi. "Hayal Meyal" açık, havadar bir ifade. Anca orada huzur buldum...

● **Kariyerinizde figür ustalarından referanslarımız oldu mu?**

Çocukluktan üniversite yıllarıma kadar grafik sanatların üzerimde etkisi yoğundu. Bende siyah beyaz çizgiye açıklık vardı hep, çizgi roman, karikatür incelemek, tipografi, yazı kitapları bugün hala bambaşka bir zevk verir. Resim bölümüne girdiğimde, yakınlarımdayım sanıyordum, ama bu başka bir dünya. Genel olarak kuzey ve kuzeybatı Avrupa resminden etkilendim diyebilirim. Miro'nun meşhur "48" adlı tablosunun isminin aslında oturduğu evin penceresinden görülen karşı evin kapı numarası olduğunu öğrendiğimde çok heyecanlanmıştım. Zihin içinde gezinti bu kadar basit ve derin olabiliirdi. Gündeliğin büyüğü denen şey bu olsa gerek. Mehmet Siyah Kalem'in resimleri ve geçmişteki bazı minyatür ustalarının yanı sıra Cihat Burak ve Yüksel Arslan'a da ilgim büyüktü. **MS**
x-İst Galeri / Bitiş tarihi: 30 Mart 2013
(0212) 291 77 84